

Rohonczy Viktor

A JÁSZBERÉNYI MADRIGÁL KAMARAKÓRUS TÖRTÉNETE

Kodály:

*„A zene múlhatatlan része az emberi műveltségnek.
Akiben ez nincs, annak a
műveltsége tökéletlen.”*

A 60'-as évek végén, pontosabban 1969 nyarán Jászberényben, egy kiváló zenei alapképzéssel rendelkező fiatalok csoportja – akik nem akartak a csatlakozni a város már nagy múltú kórusaihoz – elhatározta, hogy egy új zenei formációval gazdagítja a várost. A kórus létrehozásának nagyon egyszerű apropója volt (a korabeli emlékeim szerint) mégpedig az, hogy a kezdeményezők nagyon szerettek énekelni. Az alapítók egy része, akik már több hazai és nemzetközi bemutatkozásokon kiemelkedő sikerrel vettek részt Rohonczy Andrea kórusvezető irányításával, így természetes volt, hogy őt kérték fel karvezetőnek, aki ebben az időben (egy igazán sikeres jászberényi pályakezdés után) már Szolnokon vett részt az ének- zene oktatásában. Természetesen a kórusvezető és a kórustagok között – itt Jászberényben – a „hosszú” évek alatt kialakult kapcsolatot, a tanár-diák viszonyt a barátság váltotta fel.

A kórus basszus szekciójának tagja voltam, így aztán adott volt, hogy a ma, illetve a jövő érdeklődői számára rögzítsem a rendelkezésre álló dokumentumok (naplótöredékek, újságcikkek) és visszaemlékezéseim alapján a Madrigál Kamarakórus viszonylag rövid, de színvonalas pályafutását. Teszem azért, mert ennyit igazán megérdemel testvérem, a kórus vezetője, ill. a kórus tagjai, akik bizony nagyon sok dicsőséget szereztek működésük során a városunknak, Jászberénynek.

Nem kellett sok idő a megalakulást követően, hogy támogatót, valamint próbahelyet találjunk. Andrea segítségével, aki ezt megelőző időkben, ahogy azt már érintettem, Jászberényben kezdte az ének-zene oktatását nagy hivatástudattal. Ennek eredményeképpen az általa szervezett iskolai kórusokból alakult kamarakórust a KI-MIT-TUD döntőjéig dirigálta, ezért sok elismerést kapott a város társadalmi és gazdasági vezetőitől. A nagy múltú Hűtőgépgyártól, mint Jászberény meghatározó gazdasági egységétől kért támogatás szinte természetes volt, hiszen így tulajdonképpen a gyártmányok reklámhordozói is lettünk. Ez a tény döntően befolyásolta a kórus további munkáját, és most itt elsősorban a műsorpolitikára gondolhatunk. Nem beszélve arról, hogy a kórustagok többsége is a vállalat alkalmazottja (műszaki rajzoló, műszerész, asztalos, lakatos, bolti elárúsító és főiskolai hallgató) volt.

Rohonczy Andrea, (1940–1992) a Madrigál Kamarakórus vezetője, Jászberényben született, általános és középiskolai tanulmányait szülővárosában végezte, majd történelem-ének szakon végzett 1961-ben a Pécsi Pedagógiai Főiskolán, ahol az akkor szerveződő Főiskolai Kamarakórus alapító tagja volt.

Az oktató-nevelőmunkát nagy hivatástudattal 1961 szeptemberében kezdte Jászberényben az ének-zene tagozatos általános iskolában. Átlagon felüli munkáját számos iskolai kórusfesztiválon való sikeres fellépés bizonyítja. Amire emlékezetem szerint mindig a legbüszkébb volt az a jászberényi „KISZ KAMARA” kórus, amit – ahogy azt korábban már említettem – a IX. Világifjúsági és Diáktalálkozó tiszteletére rendezett „KI-MIT-TUD” országos vetélkedőjének döntőjéig dirigált 1968-ban.

A kamarakórus tagjai a fotóalbum (1965–69) szerint: Husznay Mária, Kluka Adrienne, Bugár Erzsébet, Esztrenga Erzsébet, Garai Erzsébet, Nagy Ágnes, Kluka Éva, Medve Mária, Farkas Edit, Ritz Zsuzsanna, Muhari Ilona, Bozsik Mária. Iskolai oktató-nevelő munkája mellett a mai Déryné Vegyes Kar elődjének, a Vasas Kórusnak másodkarnagya volt 1966-tól 1970-ig, amikor a kórust Szabó Mihály karnagy, a Jászberényi Tanítóképző tanára vezette.

A jászberényi rövid, de igen eredményes munka után 1970-ben áthelyezéssel került Szolnokra a Kassai úti Általános Iskolába, ahol az intézmény zenei tagozatán folytatta a kodályi örökség ápolását, melyet élethivatásának tekintett. 1969 októberében megszervezte és vezette a Szolnoki Népdalkört, az akkor népszerű pávaköri mozgalom hatására. A Kodály Zoltán Ének-zene Általános Iskolának megalakulása óta volt meghatározó tanáregyénisége, az intézmény kórusának karnagya haláláig. Alkotó munkája során tanítványai százaival szeretettette meg az együtténeklést, és juttatta őket a sikerélményig. Az általa vezetett kórusok számos hazai és külföldi elismerésben részesültek. A közösségi, kórus szervező munkájáért több kitüntetést kapott. A Magyar Kodály Társaság elnöksége (Budapest, 1978. május 20.) a Kodály Zoltán gondolatainak érvényre juttatásáért végzett munkássága elismeréséül a Társaság alapító tagjának tekinti.

Emlékére ROHONCZY ANDREA EMLÉKLAP adományozására kerül sor minden tanévben, amit az ének-zene területén kiemelkedő eredményeket elért tanulók és/vagy tanulóközösségek kaphatnak meg a Kodály Zoltán Ének-Zene Általános Iskola és Tallinn Alapfokú Művészeti Intézményben, 2004 óta tanterem viseli nevét. (Infó: Iskola honlapja). Az életműve alapján a hazai ének-zene oktatás kiemelkedő tanáregyénisége volt.

A vállalat társadalmi szervei segítségével állandó próbahelyet is kaptunk a Víz utca 1. szám alatt a mostani táncosok székházában, ami a tervek szerint jelenleg átépítésre kerül. Szorgalmas próbákkal és odaadó munkával készült a társaság az első fellépésre, ami a hivatalos megalakulás után egy hónappal volt (novemberben), a Hűtőgépgyár nyugdíjasainak találkozóján. Az ott résztvevő gazdasági és társadalmi vezetők, valamint a nyugdíjasok nagy élvezettel hallgatták műsorunkat, ami bizony a további munkákhoz önbizalmat, ill. nagyon jó támogatást (lökést) adott. A kiváló hanganyaggal rendelkező kórus viszonylag kis létszáma miatt könnyen mobilizálható, így gyakran részt vettünk esküvőkön és névadásokon. Az ott nyújtott teljesítmények elismeréseképpen – a Déryné Művelődési Központ támogatásával – 1970 márciusában részt vettünk a szolnoki Művelődési Házban zajló családi és társadalmi ünnepek kórusainak országos találkozóján Jászberényt képviselve.

Ebben az időben a város kulturális életét irányító, ill. szervező egység a Déryné Művelődési Központ volt, melynek munkatársai mindig is szívesen segítettek azokat az önkéntes közönségeket (Irodalmi Színpad, Társastánc Klub, Énekkarok stb.), amelyek színvonalas műsorokkal öregbítették a város, Jászberény hírnevét. Ezekben az években került a kórus kapcsolatba Pethő Lászlóval, aki az említett intézményben volt népművelő, majd igazgató 1968 és 1976 között. Ezt követően 1976 augusztusában főiskolai adjunktusnak nevezték ki a Jászberényi Tanítóképző Főiskolán. Számos neveléstudományi tanulmány szerzője, jelenleg az ELTE tanára, a Doktori Iskola Andragógia Alapprogram vezetője.

Az országos találkozón előadott mini műsor nagyon jól sikerült, amit az is bizonyít, hogy a zsűri a fiúk egységes hangszínét külön kiemelte. Az eseményről a Megyei Néplap a „Dalok a születéstől a halálig” címmel a következőket írta:

„Szombaton délelőtt Szolnokon a Ságvári Endre Megyei Művelődési Központ színháztermében további hat kórus mutatta be legszebb dalait a családi és társadalmi ünnepek kórusainak országos találkozóján. Ezúttal a csongrádi ének-zenei általános iskola kamarakórusa, a jászberényi madrigál kórus, a miskolci Zrínyi gimnázium női kamarakórusa, a törökszentmiklósi zeneiskola leánykórusa és a tiszaföldvári zenekedvelő gyerekek klubja szerepelt. Délután a kórusok a „gyakorlatban” is bemutatták tudásukat. A városi tanács házasságkötő termében, a Ságvári Endre Megyei Művelődési Központ ifjúvá avató ünnepségen szerepeltek az országos találkozóra összegyűlt énekkarok.”

A megalakulásunkat követő évben, 1970 áprilisában nagy várakozással mutatkozott be a kórus a támogató vállalat, a Hűtőgépgyár által rendezett ünnepségen. Az elismerés itt sem maradt el, és a patronálók további szép sikereket kívántak az előttünk álló munkához. Ezek a nem szakmai elismerések is arra ösztönözték a kórust, hogy további kiváló szereplésekkel feleljenek meg maguk, de leginkább hallgatóságuk számára. Ezeken az ünnepségeken többnyire a könnyebb mozgalmi dalok domináltak, de a fő cél a komolyabb, a nagyobb múltú kórusokkal való megmérettetéshez alkalmas kórusművek kidolgozása volt. A vállalat részéről Bötykös Zoltán, mint szakszervezeti kultúrfelelős, Nagy Judit osztályvezető, ill. Szabóné Marika támogatt bennünket, és sokan segítettek munkánkat a működésünk során, mint ahogyan a többi (társastánc, zenekar, irodalmi színpad) amatőr művészeti csoportot.

A város felejthetetlen szülöttje, Székely Mihály operaénekes emlékére kulturális napokat rendeztek Jászberényben, 1970 májusában. A kórustalálkozón minősítő verseny is volt, ahová kórusunk későn kapta meg a nevezési lehetőséget, így csak bemutató jelleggel, de nagy sikerrel tudtunk szerepelni. A fellépés nagy tetszést aratott különösképpen azok körében, akik még nem hallották és látták a kórust. Farsang Árpád, a zsűri elnöke külön kiemelte a kórus muzikalitását, és a további jobb, színvonalasabb munkához újabb kórusműveket ajánlott, amit a Madrigál Kamarakórus tagjai örömmel fogadtak.

A heti próbák és fellépések lazítására a kórus tagjai egy háromnapos Sástói kiránduláson vett részt 1970. június 26-28 között, ahol, ha vidámabb formában is, de

a hangszalak trenírozása sem maradt el. Az edzőtábor annyira jól sikerült, hogy még az év augusztusában meg is ismételtük. Most azok is el tudtak jönni, akik az előző turnusból valamilyen ok miatt kimaradtak. Az utazás feltételeit a támogató vállalat biztosította. A remekül sikerült kirándulásról hazatérve folytatódott a rendszeres próba. A taglétszám, a megoszlás és a hanganyag lehetővé tette, hogy többszólamú igényes művekkel is eredményesen próbálkozzunk. A kórus felkészült a minősítésekre és a nívós hangversenyekre.

1970 novemberében a KÓTA minősítő hangversenyt szervezett a megye kórusainak 28-án Jászberényben, majd 29-én Szolnokon. A megyei sajtó az eseményről „Pódiumon a megye 21 kórusa” címmel írta a következőket:

„Szombaton Jászberényben, vasárnap pedig Szolnokon került sor a meghívott kórusok bemutatkozására. Kettős céllal: egyrészt, hogy az elhangzott kórusművek legjavát a Magyar Rádió felvételen rögzítse egy úgynevezett rádiós Kóruspódium számára: másrészt, hogy azok a kórusok, amelyek minősíteni is kívánták magukat, tekintélyes szakmai zsűri előtt is megmérettessenek. A két napos program valójában a nemrég alakult KÓTA (Kórusok Országos Tanácsa) megyei szervezetének első nagyobb szabású rendezvénye volt. De ennek sikere és eredménye máris bizonyította, hogy a társadalmi összefogásra épülő szervezet friss vért öntött a társas-éneklés szép hagyományait életető mozgalom, a megye kórusmozgalmának vérkeringésébe...

Legörvendetesebb tény, hogy az utóbbi időben újabb és újabb kórusok születtek. Jászapátin hosszú idő óta nem sikerült tető alá hozni egy felnőttekből álló kórust, most 60 tagú együttessel léptek a pódiumra. Vagy a jászberényi Hűtőgépgyár kamarakórusa, amelyik az üzemi élet talajából nőtt ki, és ezúttal meghitt kamaraénekléssel bizonyította, hogy a társas éneklés nem idegen az üzemben dolgozó fiataloktól sem. Csak össze kell fogni őket...”

A KORUSPÓDIUM HANGVERSENY programfüzetében szereplő kórusok meghatározták a rendezvény rangját és méltóságát, ami a Madrigál Kamarakórus szempontjából sem közömbös, hisz ebben a mezőnyben nyertük el az ezüst fokozatot (arany nem került kiadásra) úgy, hogy közel egy éve alakultunk. A fellépő együttesekkel való kötetlen beszélgetéseink alkalmából érezhető volt az érdeknélküli szeretetet, amely irányunkban megmutatkozott, ez volt csak igazán az elismerés.

Itt mutattuk be azokat az új műsorszámokat, amelyekkel már a minősítésre készültünk, többek között a „Vízirém” és a „Csillagom” című dalok. A bemutatott kórusművek elnyerték a közönség és a szakmai zsűri tetszését, de jól sikerült a „Hét kurta kórus” és a „Vigasz nélkül” című művek előadása is.

Az elért siker nyomán a patronáló Hűtőgépgyár üzemi lapjának riportere – a kórus tagjaival történt beszélgetés kapcsán – „Énekelni jó” címmel írt a kórusról, mely a decemberi számban jelent meg egy próbán készült fotóval egyetemben.

„Szolnokról Jászberény felé kocog a vonat. Az egyik kocsiból énekszó hallatszik, és itt többen is vannak, mint a szomszédos kocsiban. Kis csoport fiatal énekel jókedvvel, szépen. Az avatott előadás, a felcsendülő dallamok mágnesként húzzák és marasztalják az utazókat. Az egész kocsi belefeledkezik a rögtönzött hangversenybe, és kéri,

hogy még, még! – Jézuskám! – rémült meg egy néni Meggyespelén –, én Jánoshidán akartam leszállni! De olyan szépen énekeltek!

Azt hiszem ennél szebb kritikát alig kapott még a kórus, mint amit ez az igaz mese őriz a Hűtőgépgyár Madrigál kórusának rövid történetében. Ez ugyanis velük történt meg.

Ismerkedjünk meg hát velük kicsit közelebből. Tizenhatan vannak, átlag életkoruk 20 év, a tagok 75 százaléka hűtőgépgyári dolgozó. Foglalkozásuk szerint is vegyes kórus: van közöttük műszaki rajzoló, műszerész, asztalos, bolti elárusító, főiskolai hallgató. Vezetőjük Rohonczy Andrea tanárnő, „alapítási évük” 1969. Az amatőr kórusokat minősítő versenyen ezüstkoszorút szereztek 1970-ben Szolnokon. Műsorukon Bartók, Kodály, Schumann, Smetana művek szerepelnek a többi között, műsorukról felvett készített és sugárzott a szolnoki stúdió és a Kossuth rádió is.

Hogy is történt mindez? 1969 nyarán lelkes társaságot gyűjtött Andrea, mindenkinek csak Andrea, és bárholnan is indul a beszélgetés az ötödik mondatban már feltétlenül benne van ez a név. Aztán patrónust keresett. A vállalat szakszervezeti bizottsága dicséretes segíteni akarással vállalta a patrónus szerepét. Azóta a kórusnak állandó programja a vállalati ünnepeken, társadalmi eseményeken való szereplés. (Igen, ők vannak ott az esküvőkön, vagy névadásokon, de egy-egy évforduló alkalmával is velük találkozunk.)

Azóta van helyiségük, költségvetésük, és a lányok külön is hálásak azért, mert egyenblúzt, a fiúk egyforma inget és nyakkendőt kaptak Bötökös Zoltán szakszervezetünk kultúrfelelőse „atyai” közreműködésével. Művészi teljesítményükről, színvonalukról minősítésük, rádió-felvételeik, meghívásaik (kórus-fesztiválok, Székely Mihály Napok) meggyőzően beszélnek.

Emberi magatartásuk, összeforrottságuk pedig külön fejezet. A mátrai kirándulások, baráti összejövetelek, az együtt töltött szilveszter közös örömeiről mér nem is tudnának lemondani, és a kívülálló egy kicsi irigységet érezhet ennyi őszinte, meghitt barátság láttán. (És ha még ha a kórus naplóját is láthatták volna, de abba betekintési jog csak a kórustagoknak dukál...)

Önálló fellépésre is joguk van mióta a „koszorút” megszerezték. Nehéz volt? Tizenegy kórus, főleg nagy létszámú, szerepelt a megyéből Szolnokon, és csak három kapott ezüstkoszorút, az aranyat nem adták ki. (A zsűri mindig kőszívű.)

Tervek, remények?

Éves munkaprogram alapján dolgozunk. Szeretnénk sokat énekelni, ősszel egy kórusfesztivált rendezni Jászberényben, s egyszer külföldre is eljutni.

Alig másfél év története ez, és a sok-sok tanulás, komoly munka mellett egy kicsit a szerencsés találkozások is jellemzik: A kórus tagjai és vezetője, a kórus és a vállalat találkozása. Őszintén kívánjuk, hogy a további munkájukban is kísérelje Őket a szerencse és siker!

(És igazán itt lenne az ideje, hogy a kórusal – akár egy önálló est keretében – a Hűtőgépgyár dolgozói is találkozzanak szerencsés hallgatóként...)

-erbé-

Az 1970-es év eseményekben és fellépésekben gazdagnak értékelhető, amit a patronáló szervezet 1971 elején a lányok szép egyenblúza mellé, hímzett mellénnyel ismert el, ezzel is fokozva a fellépéseken egységes és elegáns megjelenést. A külsőségek mellett a kórus repertoárja kiváló kórusművekkel bővült. Az új darabokat a heti próbákön csiszoltuk „tisztára”, hogy azok előadásra kerülhessenek.

Azt gondolom (már így utólag), hogy éneklésünkkel a mi kis önkéntes csoportunk is hozzájárult az európai közösséghez való közeledéshez, amit Kodály Zoltán ekképpen fogalmazott meg a 30-as években:

„Ha az európai zeneközösségbe akarunk lépni, többszólamúvá kell lennünk (...egyszólamú zenénket...). Így lehetünk zenében európai magyarok. Lehet ezt anélkül, hogy elveszítse eredetiségét, lényegét, értékét. Utóvégre az európai zene is egy eredetileg tisztán egyszólamúból született.”

Kodály Zoltán, akit mindenekelőtt muzsikusként, zeneszerzőként ismert meg a világ – mint az idézetből is kitűnik – jóval előbb járt gondolkodóként, mint bármely magyar politikus.

Tisztán látta, hogy milyen távolság feszül – nemcsak a zenében – az európai többszólamúság és a magyar polifónia között. Talán ezért az őszinte tisztánlátásért is volt a nagy magyar zenepedagógusok egyike, ha nem a legnagyobb.

Nem kellett sokáig várni az újabb fellépésre, mert a Szolnoki Rádió első alkalommal Jászberényben 1971. március 1-én rendezte meg a rádiós megyei vetélkedő sorozatát, amelyre a Madrigál Kamarakórus is benevezett. A műsorban Bárdos Lajos egyik népdalfeldolgozása, a „Hét kurta kórus” című mű került előadásra.

A Szivárvány műsorban való fellépést követően a – Hazafias Népfront Jászberényi Városi Bizottsága rendezésében – 1971. április 18-án megtartott választási nagygyűlés kultúrműsorában szerepelt a kórus hatalmas tömeg előtt nagy sikerrel. Sok jászberényi, akik nem voltak valamilyen okból a zenekultúra áradatában, most láthatta és hallhatta először a kórust.

A Madrigál Kamarakórus naplójában a Szivárvány műsorral kapcsolatban a következő, szó szerinti beírás található 1971. április 28-i dátummal:

„Végre megszületett a zsűri döntése. A Szolnok Megyei Néplapban jelent meg a március-áprilisban lezajlott Szivárvány műsorbemutató-sorozat értékelése és díjak odaítélése.”

A Néplapnak ez a cikke különösen olvasott volt számunkra. Izgatottan kapkodtuk egymás kezéből a megyei lapot, amely tartalmazta a jó hírt, miszerint:

„...A felnőtt kórusok kategóriájában fődíjat kapott a jászberényi Hűtőgépgyár és a Déryné Művelődési Központ kamarakórusa (vezeti: Rohonczy Andrea)...”

A mintegy két éve alakult Madrigál Kamarakórus gyors sikere természetesen nem mindenkinek tetszett itt a jászság „fővárosában”, ugyanis formabontó volt, mivel megtörte a városban meghonosodott korábbi tradíciókat. Igen, a „Madrigál Kamarakórus felnőtt kategóriában fődíjat kapott”, írom ismételten.

Alig telt el egy kis idő a „Szivárvány sorozat” fellépése óta, 1971. május 9-én a Székely Mihály Kórustalálkozóra kaptunk meghívót, ahol ismét remek együttesek

között kellett helytállni. A meghívóban felsorolásra kerültek a résztvevő kórusok az előadásra benevezett művekkel egyetemben. A Rohonczy Andrea vezette Hütőgépgyár Madrigál Kórusa Cara, Mozart és Bárdos műveket mutatott be nagy sikerrel. A szakmai zsűri a Madrigál Kamarakórus által megszólaltatott dalokat nívódíjjal és 2000 forinttal jutalmazta.

A kórustalálkozót követően, a 18 órakor kezdődő „Kórushangversenyen” a budapesti Munkásörtség Központi Férfikara is fellépett Révész László Liszt-díjas és Tóth Béla Liszt- díjas karnagyok vezetésével, valamint az ugyancsak budapesti Vándor Kórus Révész László Liszt-díjas karnagy vezetésével.

A „Szivárvány műsorsorozat” díjátadó gálaestje Törökszentmiklóson került megrendezésre 1971. május 22-én, ahol a felnőtt kórusok kategóriájában fődíjat kapott Madrigál Kamarakórus is fellépett a már szinte megszokott nagy sikerrel.

A sikeres szereplést a rendszeres hétköznapi esti vidám próbák követték. Június hónapban azonban egy rendhagyó összejövetelre került sor, ugyanis a Szolnok Megyei Néplap egyik munkatársa jelentkezett be azzal a céllal, hogy szeretne írni a kórusról. A találkozás, beszélgetés után az alábbi „Az ének szerelmesei között” című cikk jelent meg a megyei újságban:

„Aki este fél nyolc táján látogat a jászberényi Déryné Művelődési Központ munkásklubjába, különös jelenségnek lehet tanúja. Elcsendesednek a kártyaklub tagjai, abahagyja a próbát a Mercur beat-zenekar. Rövid idő múlva a toronyszobából már a következő hangzik: „Figyelem, gyerekek, megadom a hangot...” Kezdődik a DMK-Hütőgépgyár Madrigál Kamarakórusának próbája Rohonczy Andrea vezetésével.

A kórusnak tulajdonképpen nincs alakulási időpontja. Korai baráti szálak, az ének szeretete, a közös éneklés öröme, és a kórusvezető törhetetlen lelkesedése tartja össze őket évek óta. Sok történet fér bele ezekbe az évekbe, de talán amit legszívesebben mesélnek el, annak a két boldogházi néninek az esete, akik a vonaton úgy elgyönyörködtek a kórus énekében, hogy az állomáson elfelejtettek leszállni a vonatról. Úgy érzem, jogosan könyvelik el ezt egyik legnagyobb sikerüknek. Persze, a sokévi lelkes munka meghozta a maga hivatalos sikereit is. Ezüstkoszorús minősítést szerzett a kórus, s gyakori szereplője a különböző városi rendezvényeknek. Legutóbb a Szivárványban elért teljesítményükért részesültek elismerésben.

A tervekről is egy-két szót. Most rövid nyári szabadságra készülnek. Természetesen baráti körük nyáron is összetart. Két közös kirándulás és táborozás –Hajdúszoboszló, illetve a Sástó partján – szerepel a programban. Ősszel, hazai környezetben, első önálló estjük megrendezését tervezik

Két óra munkával, játékkal, tréfával. Ez utóbbi is hozzátartozik a kórus életéhez. A befejezés pedig mindig ugyanaz: „Ne felejtsetek el, csütörtökön, pontosan fél nyolckor próba!”

Még soha nem felejtették el...

Mint ahogy a megyei lapban megjelent írásban is említésre került a kórus 1971. augusztus 13-19 közötti időszakot Hajdúszoboszlón töltötte pihenéssel, szórakozással, és amit a közös produkciók alapvető feltételének tartanak: „összekovácsolódással”.

A szórakozás mellett volt idő a hangképzésre, valamint új kórusművek betanulására is. A Kossuth rádió 1971. október nyolcadikán Jászberényben készített hangfelvételt, ahol a Madrigál Kamarakórus is szerepelt. A felvett anyag a Kóruspódium keretén belül került adásba. A felvétel során találkoztak a kórus tagjai Balázs Árpád fiatal, tehetséges zeneszerzővel, aki a dalok magas szintű előadásáért elismerését fejezte ki, és további sok sikert kívánt.

A hangfelvétel mindannyiunk számára izgalmas feladatnak tűnt, de szerencsére várakozáson felül sikerült. Többször visszahallgatva a rögzített anyagot szinte el sem hittük, hogy amit hallunk, azt mi énekeltük. A szólamok egységes hangzása, a dallam dinamikája meggyőző, olyan önbizalmat adó volt. Jó volt ott lenni.

Még ebben a hónapban a Hűtőgépgyár Szakszervezete a hagyományokhoz híven megrendezte a nyugdíjasok összejövetelét, ahol a gyár vezetőinek köszöntője után a Madrigál Kamarakórus mutatott be egy alkalomhoz illő műsort, melyet a közönség nagy szeretettel fogadott. A hivatalos programot követően a hallgatósággal együtt énekeltük azokat a dalokat, amelyeket a közönség kezdeményezett.

A kellemes szórakoztató est után jöttek az elmaradhatatlan próbák, készülés a következő hangversenyre, mely Szolnokon a „MUNKÁSDAL FESZTIVÁL” címmel került megrendezésre 1971. november 6.-án. Az alábbi képeken látható hivatalos meghívón olvasható a rendező szervek neve, a fesztivál programja, valamint a hangversenyen résztvevő kórusok listája.

A fesztiválon a legkiválóbb megyei ifjúsági és felnőtt kórusok hangversenyére került sor a KÓTA, a Hazafias Népfront, a Szakszervezetek, a Megyei Tanács Szervezetei, valamint Szolnok városvezető intézményei rendezésében.

Az Ifjúsági Kórusok előadását követően a Felnőtt Kórusok bemutatójára 11.30-kor került sor a Járműjavító Városi Művelődési Ház nagytermében. Az esti díszhangverseny közönsége a Szigligeti Színházban várta a nívódíjat nyert kórusok, köztük a Jászberényi Hűtőgépgyár Madrigál Kamarakórusa, valamint a Munkásórség Központi Férfikara (Budapest) kórusának műsorát Árvai Lajos, a KÓTA Megyei Szervezetének bevezető ünnepi megemlékezését követően.

Azt pedig nem is kell magyarázni a zeneszeretőknek, hogy a budapesti Munkásórség Központi Férfikara Révész László Liszt-díjas karnagy vezetésével ezekben az években az egyik legmagasabb énekkultúrával rendelkező kórus volt itthon és külföldön egyaránt, velük egy műsorban szerepelni már eleve kitüntetésnek számított.

November hónapban a kórus meghívást kapott a Hűtőgépgyár központi előadótermében megrendezésre kerülő Ifjúsági nagygyűlésre, ahol a hivatalos beszédek után bemutathattuk az új kórusműveket. A gyűlésen megjelent országos szintű gazdasági és társadalmi vezetőknek, valamint a város vezetőiből és a gyár dolgozóiból alkotta közönségnek is nagyon tetszett a hangverseny.

Az ilyen rendezvények lehetőséget adtak arra, hogy a kórust minél nagyobb számban megismerje Jászberény lakossága, még azok is, akik nem látogatták a különböző zenei rendezvényeket.

Természetesen az ilyen szereplések után nagyon sok gratulációt kapott a kórus, aminek igazán örültünk, de leginkább azokét értékeltük, akik maguk is valamelyik kórusban énekeltek.

Visszatérve a gyűlésre, több jelentős kitüntetés mellett ezen az ünnepségen adták át Gorjanc Ignác vezérigazgatónak a fiatalok támogatásáért járó érdemérmet, amihez a kórus elsők között gratulált, és egyben arra is megkértük, hogy a naplónkba írjon néhány gondolatot.

A naplót Rohonczy Viktorné kórustagunk adja át Gorjanc Ignác vezérigazgatónak, a város országgyűlési képviselőjének, és a Madrigálkórus nevében kérte, hogy abban a közösséggel kapcsolatos gondolatait rögzítse. Kérésünknek eleget téve a naplót a következő bejegyzéssel kaptuk vissza:

„Inkább zenekedvelő, mint -értő ember vagyok. Gondolom és remélem, hogy ez a tény nem rontja le véleményem értékét és a kórusról kialakult véleményemet. Több esetben hallott műsoraik kedves és hangulatos színfoltjai azon ünnepségeknek, műsoroknak, amelyeken részt vesznek. Gondolom, ez érződik a hallgatóság megnyilvánulásán, szeretetén és mindinkább szélesedő fellépési lehetőségeiken.

Maradjanak mindig ilyen lelkesek, ha lehet, még jobban szeressenek énekelni, akkor a kezdeti sikerek komoly értékű babérokka válhatnak, amelyet tiszta szívből kívánok, és ha módomban lesz, ebben messzemenő segítséget adok!

Az eddigi eredményekhez gratulálok.

Jászberény, 1971. december 6-án

Gorjanc Ignác

Hűtőgépgyár vez.ig.

orsz. gy. képvis.”

A kórusunkat patronáló vállalat vezérigazgatójának bejegyzése, aki abban az időben a térség meghatározó személyisége volt, fontos szerepet játszott városunk fejlődésében, támogatásával kedvezően befolyásolta a kórus jövőjét meghatározó munkáját. Gorjanc Ignác elvitathatatlan érdemei között (a teljesség igénye nélkül) meg kell említeni a jászberényi kórház fejlesztésének támogatását, a gyár melletti műjépgyára és sport centrum, ill. csarnok megépítését, az állatkert létrehozását, valamint a gyár melletti lakópark kialakítását, hogy csak néhányat említsek. Azt hiszem ez így tisztességes.

Gorjanc Ignác Hűtőgépgyár vezérigazgató, országgyűlési képviselő kedves és őszinte mondatai.

Kellett is a lelkesítés, hisz december 11-ére a Jászapáti Szövetkezeti Énekkar 4. ünnepi hangversenyére volt hivatalos a kórus a Jászapáti Művelődési Ház színháztermébe. Az est folyamán kedves vendéglátónk, Árkó Kornél karnagy vezette énekkarral felváltva kerültek előadásra a meghívón felsorolt színvonalas műsorszámok.

A Jászapáti hangverseny volt a Madrigál Kamarakórus számára az évad utolsó hivatalos fellépése. Természetesen az év végi ünnepeket, mint mindig, most is közösen tartottuk. Vidáman elemeztük a múltat, örültünk a jelennek és terveztük a jövőt.

A Hűtőgépgyár gazdasági és társadalmi vezetői – már hagyományosan – 1972 januárjában is értékelték a kórus egész évi munkáját, és ismertették az újabb évre tervezett fellépéseket. A hivatalos program után egy rögtönzött hangversenyre került sor a vendéglátók kérésére. Az eddig elért országos eredményeink elismeréseként továbbra is vállalták a csoport támogatását.

Az év eleji próbákon nagy igyekezettel tanulta, illetve tökéletesítette a kórus azokat a darabokat, melyekkel 1972. március 10-én rádiófelvételre nevezünk. Dél előtt fél 11-kor érkezünk nagy izgalommal a Bródy Sándor utcai rádió épületéhez, ahol a 22-es stúdióban került sor a dalok feléneklésére, ill. a hangrögzítésre.

Három szám került felvételre: Certon: Piaci pletyka, Scandelli: Bongiorno madonna, Dobray: Sötéten fénylik a bőröm

Az előadás nagyon jól sikerült. A feszültség oldására egy elegáns óbudai étteremben elfogyasztott ebéd, majd ezt követően egy „Hármas határ hegy”-i kirándulás, ill. séta szolgált. Hazafelé még betértünk az akkor népszerű Tölgyes csárdába, amit a szalvétára írt „jelenléti ív” bizonyít.

A kórus a rádiófelvételt követően a KI-MIT-TUD '72 – SZOLNOK MEGYEI DÖTŐJÉRE nevezett be. A selejtező 1972. március 25-én 16 órakor volt Megyei Művelődési Központ színháztermében, a műsorfüzetben meghatározott sorrendben.

Meg kell említeni, hogy Jászberényből ezen a meghallgatáson szerepelt a GOLDEN STAR együttes is. Az együttes – ha teheti – minden évben nosztalgia esten szórakoztatja régi és új rajongóit nagy-nagy szeretettel, hatalmas sikerrel. Nekem a GOLDEN STAR zenekar abból a szempontból érdekes, hogy a nagy várakozással megrendezésre kerülő nosztalgia esteken a még aktív tagok között én is fellépek. Az ilyenkor nagy lelkesedéssel előadott zeneszámok természetesen már másként szólnak meg a mai modern erősítő berendezéseken és hangszereken, de az esték hangulata csodálatos. Jó látni az akkori bulizós társaságot, és azt is jó látni, hogy ilyenkor csak az öröm és a szeretet uralkodik a LEHEL KLUB nagytermében, régi sikereink színhelyén. Hát ezért is érdemes csinálni.

A kórus műsora kiválóan sikerült így továbbjutottunk. A zsűriben helyet foglaló Rossa Ernő mondta el a szakmai észrevételeket a produkcióról. A megyei lapban erről a következő írás jelent meg:

„Szolnokiak a Ki mit tud?-ban a legfrissebb hírek szerint az ifjúsági vetélkedő versenyekben a szolnokiakkal is találkozhatunk a képernyőn. Az előzetes meghallgatás alapján ugyanis a tv mezőnyébe jutottak: Horváth Béla (klarinét), a POP zenekar és az olajbányászok Kőtövis együttese. Tartalékként szerepelnek – szerencsés esetben őket is láthatjuk – a jászberényi Hűtőgépgyár Madrigál kórusa és a karcagi Vadász István (ének).”

Az országos selejtezőre április 10-én került sor a KISZ Központi Művészegyüttes Székházában. Az előadás után hivatalos fényképfelvétel készült az énekkarról, és egy oklevelet is kaptunk az országos válogató versenyen nyújtott művészi teljesítményért. Az 1972. május 14.-én megrendezett SZÉKELY MIHÁLY ZENEI NAPOK kórus-hangversenyén a Madrigál Kamarakórus – mivel arra lehetőség volt – minősítését kér-

te több jászberényi kórossal egyetemben a szakmai zsűritől. A zsűri elnöke, Lénárth Elek a hangversenyen kiválóan előadott dalokat ezüstkoszorús diplomával jutalmazta. Ez az eredmény (szint) még nagyobb munkára ösztönözte a kórus minden tagját, és elhatároztuk, hogy a következő minősítésen az arany fokozatot célozzuk meg.

A Jászberényi Hűtőgépgyár Madrigál Kamarakórusa minősítése: Ezüstkoszorús Diploma.

A kórustalálkozó résztvevői (a május 13-án megtartott V. Országos Énekkari Minősítő Hangversenyen EZÜSTKOSZORÚS DIPLOMÁT kapott Madrigál Kamarakórus is) a hangverseny zárásaként a Kodály-Ady: Fölszállott a páva című kórusművét adták elő. A hangversenyen kórusával részt vett Vass Lajos karnagy is, aki az alábbiakat jegyezte be a kórus féltve őrzött naplójába:

„Örülök, hogy találkozhattam a Hűtőgépgyár Madrigál kórusával, mert lelkes énekük két fontos dolgról győzött meg: a fiatalság szép és ideális hangzásáról és az igényes-ségről. Gratulálok az eddigi munkához és sok új eredményt kívánok.

1972. május 14. Vass Lajos”

A kitaró munkának (illetve a jó hangfelvételnek) köszönhetően 1972. június 2-án (pénteken) 15.21 órakor a Kossuth rádió „Kóruspódium” műsorában sugárzásra került a Madrigál Kamarakórus előadásában Bárdos Lajos: Hét kurta kocsmá című műve. Az adás után többen gratuláltak a kórusnak, és további sikereket kívántak. Szép volt, mindenki érezte, hogy a kitaró munka meghozta a várt eredményt!

1972. június egyik vasárnapján KI-MIT-TUD fórumra, Budapestre utazott a kórus, és a műsorszámokat szakmai zsűri hallgatta meg. A Madrigál Kamarakórus előadását Fasang Árpád értékelte és adott hasznos tanácsokat a jövőre nézve.

Annak ellenére, hogy a kórus kiváló eredményeket ért el különböző kórusfesztiválokon és bemutatókon tudomásul kellett venni, hogy a tagok magánéletében bekövetkezett természetes változások befolyásolták a kórus úgymond „együttdobbanását”. Nevezetesen az, hogy a többen – magam is beleértve – megnősültek, illetve a lányok férjhez mentek, így a tagok függetlensége „csorbult”. Arról már nem is beszélve, hogy a gyermekek jövetelével járó kööttségek az eddigi fellépések gyakoriságát korlátozták. Azt hiszem, hogy aki hasonló közösségben tevékenykedett – ahol mindenki tudta a szólamát – , az pontosan tudja miről van szó.

Elfogadva a fenti korlátokat azért mindig sikerült egy-egy nagyobb találkozóra eljutni. Természetesen a szponzor és a közönség által igényelt (pl. vállalati ünnepség, házasságkötés) fellépéseket kisebb létszámmal is biztosítottuk.

1973. június 3-ára, mint az év kiemelkedő zenei eseményére, meghívást kaptunk Szolnokra a VÁNDOR SÁNDOR MUNKÁS ÉS IFJUSÁGI ÉNEKKARI SZEMLE MEGYEI GÁLAHANGVERSENYÉRE, melyet a Járműjavító Művelődési Központjában tartottak hatalmas közönség előtt. Ezen a fellépésen csak egy Halmos és egy Udvardy szerzemény előadására volt lehetőségünk. 1974. május 10-11-12-én a Salgótarjánban megrendezésre kerülő „Munkáskórusok Országos Minősítő Versenye”-re invitálták a Madrigál Kamarakórust. A jól összeállított műsorunk bemutatására az első napon került sor.

A találkozón résztvevő kórusok átlag 50 fővel (30-tól 80-ig) álltak ki, míg a mi nevezett létszámunk 18 fő volt. Talán ezért is kedveltek bennünket, amit éreztettek is velünk a baráti találkozások alkalmával.

A Minősítő Verseny kiemeltségét, a rendezvény rangját az ünnepi gálán megjelent miniszterelnök személye fémjelezte. Természetesen a kórusmozgalom és maga a dal szeretete rendszer független, így itt most nem is kívánok ezzel bővebben foglalkozni. Meggyőződésem, hogy ebben az időben már az énekkultúra (ha akkor nem is tudatosan, de a mai divatos szóhasználattal élve) nagykövetei voltunk, és így is fogadtak bennünket fellépéseink alkalmával.

Még ebben az évben, november 9-én Szolnokon vettünk részt az Országos Minősítéssel egybekötött KÓRUSHANGVERSENY –en, ahol emléklapot kaptunk.

1975 áprilisában Szolnokon a város alapításának 900 éves évfordulójára rendezett ünnepségsorozat alkalmából „A VÁNDOR SÁNDOR SZEMLE MEGYEI BEMUTATÓJÁN VALÓ RÉSZVÉTELÉÉRT” kaptunk elismerő oklevelet a város vezetőjétől. Sajnos – amire korábban utaltam – ezekben az években a kóruspróbákat már kis létszámmal, de annál lelkesebben tartottuk. Természetesen azok, akik kisgyermekük felügyeletét nem tudták megoldani nem lehettek jelen minden próbán, és ez a tény azért hátráltatta a felkészüléseket. Mindezek ellenére az 1976. június 26-27-én megrendezésre kerülő Kamarakórusok Országos Fesztiváljára kaptunk meghívást. A hangverseny a soproni Liszt Ferenc Művelődési Központ Hangversenytermében volt. A fesztivál zsűritagjai: Fasang Árpád zeneszerző, Maróti Gyula a KOTA főtítkára, Balázs Árpád Erkel-díjas zeneszerzők voltak.

Emlékezetem szerint ez a soproni hangverseny volt a legtávolabbi közös, teljes létszámú fellépésünk, ahol a szólamok hangzása a tőlünk elvárható legnívósabb volt, amiért minden kórustag lelkesedett. Jó volt, csodálatos élményben volt részünk. A kórusmuzsika népszerűsítése céljából a Budapesti Történeti Múzeum kamaraszínpadán előadásokat szerveztek a látogatók részére, melyre bennünket is meghívtak 1977. június 12-re. Az előadásunkért, ill. a múzeum közművelődési programját gazdagító szereplésünkért emléklapot kaptunk.

A dokumentált, nagyközönség előtti utolsó, megszokott, jól sikerült fellépéseink egyike a Déryné Művelődési Központban megrendezett „Tavaszi dallamok” című hangverseny volt 1978. március 22-én, ahol hat jászberényi kórus és egy fúvószenekar is közreműködött. A hangversenyen megjelenő zeneszerető és értő közönség a kórusok előadásait kitörő lelkesedéssel, tapssal jutalmazta, amiben gondolom a tavasz eljövételének ünneplése is benne volt.

A fellépő kórusok Jászberény ének-zenei kulturális életének meghatározó, önkéntes közösségei voltak az 1970-es években. Az pedig külön öröm számomra (mint a dolgozat szerzőjének), hogy magam, ill. családom tagjai is részesei lehetett ennek a másokat is szórakozva szórakoztató önkéntes kulturális mozgalomnak.

„Az ének szebbé teszi az életet, az éneklő másokét is.” – írta Kodály Zoltán, aki egész életében arra törekedett, hogy a zenében is európai nemzetté váljunk.

A programban szereplő „Úttörő Fúvószenekar” eszembe juttatta gyerekkori (általános

iskolai) emlékként, talán az itt említett formációnak az elődjét az „Úttörőzenekart”, ahol sok-sok későbbi kitűnő hangszeres amatőr és hivatásos zenész, ill. művész kezdő lépéseit egyengette három elhivatott pedagógus. Név szerint: Rózsa Sándor, Fekete Kálmán és édesapám, Rohonczy Pongrác Emil, aki a Jászberényi Tanítóképző Intézet elvégzése után a Hajtai Római Katolikus Népiskola rendes kántortanítója volt 1944-ig, majd annak lebombázása után a városi, akkor úgynevezett Fiú Iskolában oktatott nyugdíjazásáig.

Aztán, mint mindennek, ennek a – független hozzáértők véleményére hagyatkozva – dicsőséges, közel 10 éves korszaknak is vége szakadt. Tudom, sokan fel is sóhajtottak, ki így, ki úgy. Az okokat keresni sem kell, hisz várható volt az életkori sajátosságból adódó családi elfoglaltság, és bizony a már országosan elért eredményt, elismerést csak megfelelő szólamlétszámmal lehetett volna a továbbiakban is biztosítani. Meg kell jegyezni, hogy egy 14-18 fős többszólamú művet előadó kórusnál – mint amilyen a Rohonczy Andrea vezette Madrigál Kamarakórus is volt – mindenki hangjára szükség van, ez könnyen belátható, és szorgalmas munkával meg is valósítható. Itt nem csak egyszerű kórustagnak kellett lenni, itt énekelni is tudni kellett egymással és egymás mellett. Igen, nekünk eddig tartott a küldetésünk, ebben a felállásban voltunk hitelesek. A többszólamú éneklés nem csak egy jó buli volt számunkra, hanem felelősség is egymásért, a hallgatóságért. Szerénytelenség nélkül mondható, hogy ez nekünk sikerült, amit a leírtak is bizonyítanak. Repertoárunkat az elvárt igényeknek megfelelően mozgalmi dalok, népdalok, madrigálok és spirituálék alkották. A barátság természetesen a kórus tagjai között megmaradt, jó néhány év elteltével néhányan közülük Jászberény kórusaiban kamatoztatták, kamatoztatják a korábban összegyűjtött tudást. Nem tudom, hogy valaki el tudná-e felejteni azokat a hangversenyeken kapott elismerő tapsokat, ami mennyei zene volt füleinknek, vagy a több napos kirándulásaink alatt átélt, egy életre szóló közös élményeket. Én is vallom másokkal egyetemben, hogy az éneklés – mint a hangszeres játék is – művelőjének lelki békét ad, és ezen kívül még a hallgatóságnak is zenei élményt nyújt. Úgy érzem (és ebben biztos nem vagyok egyedül), hogy a művészetben, kultúrában, ill. a sportban gazdag múlt a jövőben erőt adhat közös feladataink megoldásához. Szeretném a JÁSZBERÉNYI MADRIGÁL KAMARAKÓRUS életútját bemutató dolgozatomat egy 1992-ben megjelent „Össz-hang” című szolnoki szaklapban (Dr. Tóth Pál József a KOTA ügyvezető elnöke) megjelent kodályi gondolatokkal zárni, amit azt hiszem, hogy közösségünk a Madrigál Kamarakórus, ill. ahogy említi „énekesrendünk” a közel egy évtizedes működési ideje alatt megvalósított:

Kodály olyan énekes rendről álmódott, amelynek nincsen elnöke, nincsenek tisztségviselői, nem kér, s nem kap szubvenciót. Láthatatlan egyház, az egy és oszthatatlan emberi lélek megnyilatkozása, amely átvezeti az egyszólamú magyart a Rubikonon, a két- és többszólamú énekléshez, s mely „minden emberi érzést magáénak ismer, a vallásos hang fenségét csakúgy, mint a szerelem tavaszi zsendülését, mert érzi közös eredetüket a mindent átfogó, nagy szeretetben.”

A Madrigál Kamarakórusban közel egy évtized alatt fellépők névsora:

Albert Attila, Balogh Judit, Belovainé Miklós Judit, Csepi Béla , Dobos Zoltán , Esztrenga Erzsébet, Ézsiás Antal, Füzesi Vera, Gerőcs Anna, Gerőcs Katalin, Gulyás László, Horváth Erzsébet, Horváth Zsuzsanna, Karácsony János, Knór Julianna, Kohári Magdolna, Kovács István , Kövér Anna, Kövér Károly, Lencse András, Nagy Ágnes, Nagy Etelka, Oláh János, Oláh János (Csika), Oláh Mária, Polgár Imre, Rigó Mária, Rohonczy Andrea, Rohonczy Viktor , Rohonczy Viktorné, Szabó Jutka, Szepesi Károly, Szikra János, Szikra Katalin

Végezetül köszönet a felsorolt kórustagoknak, hogy tehetségükkel hozzájárultak a Jászberényi Madrigál Kamarakórus sikereihez, köszönet illeti meg a hangversenyeken találkozókön megjelent lelkesen támogató közönséget, köszönet a mindenkori szervezőknek, és természetesen Rohonczy Andrea karvezetőnek, aki nélkül ez a történet nem születhetett volna meg. A dolgozatom dokumentumokat is tartalmazó változata a Jászsági Évkönyv honlapján lesz elérhető.

A kamarakórus alapító tagjairól készült fényképfelvétel